

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 mars 2024

PROPOSITION

**modifiant le Code de déontologie
des membres de la Chambre
des représentants en ce qui concerne les dons
aux parlementaires**

Rapport

fait au nom de la commission
du Règlement et
de la Réforme
du travail parlementaire
par
M. Servais Verherstraeten

Sommaire

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Discussion.....	3
III. Vote.....	5

Voir:

Doc 55 **2649/ (2021/2022):**

001: Proposition de Mme Depraetere et consorts.

Voir aussi:

003: Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 maart 2024

VOORSTEL

**tot wijziging van de Deontologische code
voor de leden van de Kamer
van volksvertegenwoordigers wat de giften
aan parlementsleden betreft**

Verslag

namens de commissie
voor het Reglement en
voor de Hervorming
van de parlementaire werkzaamheden
uitgebracht door
de heer **Servais Verherstraeten**

Inhoud

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Bespreking.....	3
III. Stemming.....	5

Zie:

Doc 55 **2649/ (2021/2022):**

001: Voorstel van mevrouw Depraetere c.s.

Zie ook:

003: Tekst aangenomen door de commissie.

11755

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Eliane Tillieux

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Peter De Roover, Wim Van der Donckt, Valerie Van Peel
Ecolo-Groen	N ., Kristof Calvo, Guillaume Defossé
PS	Jean-Marc Delizée, André Flahaut, Özlem Özen
VB	Barbara Pas, Wouter Vermeersch
MR	Mathieu Bihet, Emmanuel Burton
cd&v	Jef Van den Bergh
PVDA-PTB	Marco Van Hees
Open Vld	Egbert Lachaert
Vooruit	Joris Vandenbroucke

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Mieke Claes, Kathleen Depoorter, Yoleen Van Camp, Kristien Van Vaerenbergh
N ., Wouter De Vriendt, Gilles Vanden Burre
N ., Ahmed Laaouej, Christophe Lacroix, Eric Thiébaud
Ortwin Depoortere, Nathalie Dewulf, Marijke Dillen
Philippe Goffin, Marie-Christine Marghem, Benoît Piedboeuf
N ., Servais Verherstraeten
Raoul Hedebouw, Sofie Merckx
Maggie De Block, Patrick Dewael
Melissa Depraetere, Vicky Reynaert

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

Les Engagés	Catherine Fonck
-------------	-----------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a consacré sa réunion du 13 mars 2024 à la discussion de la présente proposition de modification du Code de déontologie des membres de la Chambre des représentants.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Ben Segers (Vooruit) fait remarquer que la proposition répond aux recommandations du GRECO s'agissant des dons aux parlementaires. Le GRECO a constaté une incohérence entre l'article 6 du Code de déontologie des membres de la Chambre des représentants et l'article 16bis de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques. Cette disposition règle en effet de manière détaillée cette matière. L'article 6 du Code précité doit être adapté en conséquence, ce que la commission fédérale de déontologie et le groupe de travail "Partis politiques" ont fait remarquer.

II. — DISCUSSION

M. Guillaume Defossé (Ecolo-Groen) approuve la clarification proposée, d'ailleurs demandée par la commission fédérale de déontologie. Il est parfois difficile de définir la notion de "cadeau". Des règles précises doivent y parvenir. L'orateur aurait également apprécié qu'un montant maximal soit défini, même s'il est conscient que l'évaluation de la valeur d'un cadeau pose également des difficultés, notamment lorsque de tels cadeaux sont offerts lors d'une mission officielle. La déontologie personnelle doit également jouer. La commission fédérale de déontologie peut être saisie plus systématiquement.

M. André Flahaut (PS) suggère que la commission fédérale de déontologie assure une session d'informations au profit des chefs de groupe et des membres au début de la prochaine législature.

M. Marco Van Hees (PVDA-PTB) revient sur l'avis 2021/3 du 8 septembre 2021 de la commission fédérale de déontologie, dans lequel la commission estime que l'on pourrait continuer à autoriser les marques d'attention et les cadeaux, pourvu qu'ils soient symboliques et occasionnels et sans contrepartie. En plus d'être

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft tijdens haar vergadering van 13 maart 2024 het voorliggende voorstel tot wijziging van de Deontologische Code voor de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers besproken.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Ben Segers (Vooruit) wijst erop dat het voorstel voldoet aan de aanbevelingen van de GRECO inzake de giften aan parlementsleden. De GRECO had een onsamenhangendheid opgemerkt tussen artikel 6 van de Deontologische Code voor de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers en artikel 16bis van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen. Die bepaling regelt deze aangelegenheid immers tot in detail. Bijgevolg komt het erop aan artikel 6 van voormelde Code aan te passen, zoals de Federale Deontologische Commissie en de werkgroep Politieke Partijen hebben aangegeven.

II. — BESPREKING

De heer Guillaume Defossé (Ecolo-Groen) is het eens met de voorgestelde verduidelijking, waar de Federale Deontologische Commissie overigens om heeft verzocht. Het valt soms moeilijk te definiëren wat onder "geschenk" dient te worden begrepen. Nauwkeurige regels strekken ertoe een en ander te verduidelijken. De spreker had ook graag een maximaal bedrag vastgelegd, al is hij zich ervan bewust dat de waarde van een geschenk bepalen ook moeilijk is, met name wanneer dergelijke geschenken worden aangeboden tijdens een officiële zending. De persoonlijke deontologie moet ook meespeelen. Een en ander kan systematischer aan de Federale Deontologische Commissie worden voorgelegd.

De heer André Flahaut (PS) stelt voor dat de Federale Deontologische Commissie aan het begin van de volgende zittingsperiode een informatiesessie houdt ten behoeve van de fractieleiders en de leden.

De heer Marco Van Hees (PVDA-PTB) gaat in op advies 2021/3 van 8 september 2021 van de Federale Deontologische Commissie, waarin zij van oordeel is dat attenties en geschenken toegestaan kunnen blijven, mits ze symbolisch en incidenteel zijn, en zonder tegenprestatie. Geschenken zijn immers niet alleen een

un témoignage de gratitude et de reconnaissance pour le bénéficiaire, les cadeaux ont également une valeur émotionnelle et/ou diplomatique pour le donateur. Son groupe est toutefois soucieux d'éviter tous les privilèges de la classe politique. Cette exception ne saurait donc être admise. De tels cadeaux peuvent créer une situation de dépendance. Les cadeaux au personnel soignant sont par exemple nettement plus limités.

M. Sander Loones (N-VA) soutient la proposition. Le texte de l'alinéa 1er interdit "tout cadeau ayant une valeur patrimoniale autre que symbolique". Une bouteille de vin d'une valeur symbolique serait par exemple acceptable. La formulation ne pourrait-elle toutefois pas être plus positive, et indiquer plus clairement que le cadeau d'une valeur symbolique est admis?

M. André Flahaut (PS) note que le libellé de la proposition est la suite des avis de la commission fédérale de déontologie et du groupe de travail "Partis politiques".

M. Ben Segers (Vooruit) fait également remarquer que l'alinéa 1er reste inchangé par rapport au texte actuel de l'article 6. La proposition se borne à compléter le texte actuel par un second alinéa renvoyant à l'article 16*bis* de la loi précitée du 4 juillet 1989.

L'intervenant s'oppose à la vision suivant laquelle la proposition soutiendrait des privilèges. La proposition ne change ici rien à la situation actuelle. Une éventuelle réforme ne pourrait passer que par une révision de la loi précitée du 4 juillet 1989.

M. Servais Verherstraeten (cd&v), rapporteur, note encore que ce qui est interdit est spécialement indiqué par le texte de l'article 6 du Code précité. Ce qui n'est pas spécialement indiqué comme étant interdit est autorisé. Un cadeau d'une valeur symbolique est donc autorisé, ce qu'accrédite le principe général *de minimis non curat praetor*.

teken van dankbaarheid en van erkentelijkheid voor de ontvanger, maar hebben ook een emotionele en/of diplomatieke waarde voor de gever. De fractie van de spreker roept evenwel op zich te hoeden voor elke vorm van privileges voor de politieke klasse. Die uitzondering kan dus niet worden aanvaard. Dergelijke geschenken kunnen aanleiding geven tot afhankelijkheidssituaties. Geschenken aan zorgpersoneel zijn bijvoorbeeld veel duidelijker afgebakend.

De heer Sander Loones (N-VA) steunt het voorstel. In het eerste lid wordt "elk geschenk met een niet-symbolische vermogenswaarde" verboden. Zo zou een fles wijn met een symbolische waarde bijvoorbeeld aanvaardbaar zijn. Zou een en ander echter niet positiever kunnen worden geformuleerd, waarbij dan duidelijker wordt aangegeven dat een geschenk met een symbolische waarde is toegestaan?

De heer André Flahaut (PS) merkt op dat de bewoordingen van het voorstel tegemoetkomen aan de adviezen van de Federale Deontologische Commissie en van de werkgroep Politieke Partijen.

De heer Ben Segers (Vooruit) wijst er tevens op dat het eerste lid ongewijzigd blijft ten opzichte van de huidige tekst van artikel 6. Het voorstel beperkt zich ertoe de huidige tekst aan te vullen met een tweede lid, verwijzend naar artikel 16*bis* van voormelde wet van 4 juli 1989.

De spreker is het er niet mee eens dat het voorstel "privileges" in de hand zou werken. Het voorstel verandert niets aan de huidige situatie. Een eventuele hervorming zou slechts via een herziening van voormelde wet van 4 juli 1989 mogelijk zijn.

De heer Servais Verherstraeten (cd&v), rapporteur, wijst er nog op dat artikel 6 van voormelde Code specifiek aangeeft wat verboden is. Wat niet specifiek als verboden is aangegeven, is toegestaan. Een geschenk met een symbolische waarde is dus toegestaan, wat wordt ondersteund door het algemeen beginsel *de minimis non curat praetor*.

III. — VOTE

L'ensemble de la proposition est adopté par vote nominatif par 14 voix contre une.

Ont voté pour:

N-VA: Sander Loones, Wim Van der Donckt, Valerie Van Peel;

Ecolo-Groen: Kristof Calvo, Guillaume Defossé;

PS: André Flahaut, Khalil Aouasti, Hervé Rigot;

VB: Barbara Pas;

MR: Benoît Piedboeuf, Emmanuel Burton;

cd&v: Servais Verherstraeten;

Open Vld: Patrick Dewael;

Vooruit: Ben Segers.

A voté contre:

PVDA-PTB: Marco Van Hees.

Se sont abstenus: nihil.

Le rapporteur,

Servais Verherstraeten

La présidente,

Eliane Tillieux

III. — STEMMING

Het gehele voorstel wordt bij naamstemming aangenomen met 14 stemmen tegen 1.

Hebben voorgestemd:

N-VA: Sander Loones, Wim Van der Donckt, Valerie Van Peel;

Ecolo-Groen: Kristof Calvo, Guillaume Defossé;

PS: André Flahaut, Khalil Aouasti, Hervé Rigot;

VB: Barbara Pas;

MR: Benoît Piedboeuf, Emmanuel Burton;

cd&v: Servais Verherstraeten;

Open Vld: Patrick Dewael;

Vooruit: Ben Segers.

Heeft tegengestemd:

PVDA-PTB: Marco Van Hees.

Hebben zich onthouden: nihil.

De rapporteur,

Servais Verherstraeten

De voorzitter,

Eliane Tillieux